

Albert Turull i Rubinat

Albert Turull i Rubinat, nascut a Cervera l'any 1963, és segarrenç de cos i ànima. De cos, perquè és alt i escardalenc, com la seua terra eixuta i enlairada. D'ànima, perquè és sobri de costums i mesurat en el viure quotidià, com és propi d'aquells que venen de país de secà. Una sobrietat que es compensa, tanmateix, amb un entusiasme que per als escèptics ens sembla gairebé al límit de la desmesura. És des d'aquest punt de vista que podria definir l'Albert com un jove etern, sempre disposat a posar tota la carn a la graella quan les circumstàncies així ho requereixen.

Nascut i criat, doncs, a la Segarra, l'Albert es va formar a l'embrió de la Universitat de Lleida (UdL), a l'Estudi General, i és allà on ha fet la carrera acadèmica i on, després d'un període de pas per l'ensenyament secundari com a agregat de batxillerat, ha fet també la carrera professional, amb dedicació exclusiva a la UdL, des de 1991, i com a professor titular d'universitat, adscrit al Departament de Filologia Catalana i Comunicació, des de 2002. Aquesta dedicació docent només es va interrompre entre 2009 i 2011, quan va assumir la direcció de la Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs. A la UdL va llegir la seua tesi de llicenciatura, publicada com a *Els topònims de la Segarra*, i posteriorment, el 2001, la seua tesi doctoral, que vaig tenir l'honor de dirigir i que el 2002 va obtenir el premi Joan Coromines que atorga l'IEC, responsable de la seua publicació, amb el títol *La toponímia de les comarques de Ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*.

Ha articulat la seua docència a partir de tres perfils complementaris: lexicologia catalana, onomàstica catalana i planificació lingüística, dels quals ha impartit gairebé ininterrompudament docència, per bé que ha fet també incursions, especialment en el camp de la recerca, en dialectologia i sociolingüística, en literatura d'autors de Ponent i en la història i l'erudició locals. Totes aquestes línies han donat com a resultat una extensa obra publicada que no detallarem (podeu consultar el seu currículum), en la qual, a més dels resultats de la recerca estricta, cal incloure una important tasca de divulgació, de vegades amb to molt didàctic, com es pot comprovar en els seus articles mensuals en la revista *Sàpiens*.

A més de la dedicació acadèmica a la docència, a la recerca i a la transferència de coneixement, Albert Turull té un ampli currículum de gestió. A part de moltes altres tasques, ha dirigit l'Institut d'Estudis Ilerdencs i el Servei de Llengua i Terminologia de la UdL (en fou, de fet, el seu primer director, entre els anys 1992 i 1998). Ha estat també promotor, membre del comitè organitzador o del comitè científic de nombrosos congressos internacionals, i ha desenvolupat una intensa tasca promotora de l'extensió de l'ús social de la llengua, de vegades des de la militància cívica, de vegades des de la política.

Té una llarga trajectòria de col·laboració amb l'IEC, que va començar amb la seua participació en el Consell Consultiu de la Gramàtica Catalana, va continuar amb el Premi Joan Coromines i amb la presència activa en diverses de les jornades territorials de la SE, la darrera de les quals fou la que vam fer a finals de primavera a Balaguer, on va presentar una ponència.

Voldria remarcar els punts essencials pels quals les persones que hem proposat la candidatura de l'Albert Turull pensem en la seua idoneïtat per a la plaça perfilada com de «català nord-occidental».

Pel que fa al seu perfil geogràfic, Albert Turull és cerverí, format a Lleida i membre actiu de la Universitat de Lleida. Ha fet i publicat recerca sobre el pallarès i coneix molt bé els *xipelles* i altres parlars de transició entre el català occidental i l'oriental, així com els de la Catalunya central. L'àrea nord-occidental està molt poc representada a la Secció Filològica. De fet, en el moment actual representa, dels cinc grans dialectes, aquell que hi té menys representació. Tampoc no n'hi ha, de representació, de la Catalunya central, que ell coneix prou bé.

Quant al seu perfil lingüístic, ha fet, sobretot, recerca sobre onomàstica, tant toponímia com antroponímia, però és un lingüista, si se'm permet l'expressió, «tot terreny», amb una sòlida formació. Ensenya també, en aquest sentit, lexicologia i planificació lingüística, i ha escrit sovint sobre sociolingüística. Molt llegit i erudit, es va formar en aquella tradició cultural cerverina que arrenca amb Duran i Sanpere i de la qual va tenir testimoni a casa mateix, de la mà de son pare, Ramon Turull, mestre històric de català a Cervera, i de sa mare, molt implicada en la vida cultural de la ciutat, així com de son germà Max, historiador del dret. Té amplis coneixements, a més, de literatura i d'història.

L'entrada d'Albert Turull a l'IEC pot ser una bona aposta estratègica després de la vinculació de la Societat d'Onomàstica a la nostra institució. En aquest sentit, Turull pot esdevenir-hi un «home d'enllaç».

D'altra banda, puc donar fe personalment de la seva experiència en el treball en equip. Atesora una àmplia experiència, tant en funcions subsidiàries o subalternes com

de direcció d'equips, com demostra el seu ampli currículum de gestió. Té, a més, una gran capacitat de treball i una gran disponibilitat personal.

Albert Turull ha manifestat sempre gran entusiasme i militància per la llengua i el país, i hi ha participat en totes les iniciatives, des de la Plataforma per la Llengua a l'Assemblea Nacional Catalana (de la qual és membre fundador), sempre des d'una mentalitat oberta i internacionalista, i amb una visió que ha abastat sempre el conjunt dels territoris de la llengua, sense renunciar mai al seu origen segarrenc des de generacions immemorials.

Per tot això, la Secció Filològica considera oportuna l'elecció del senyor Albert Turull com a membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text llegit pel senyor Ramon Sistac i Vicén en el Ple del dia 16 de novembre de 2017

Membres corresponents

Ildikó Szijj

Ildikó Szijj és, des de fa molts anys, una peça fonamental de l'engrenatge miraculós entre filòlegs catalans i hongaresos, i també una persona dedicada a donar a conèixer la literatura hongaresa en l'àmbit lingüístic català i la literatura catalana a Hongria.

Els seus primers estudis universitaris ja estan orientats, en certa manera, cap a aquest interès, ja que durant els anys vuitanta es va llicenciar en filologies francesa, espanyola i portuguesa amb estudis optatius de llengua catalana a la Universitat Eötvös Loránd de Budapest. Des de 1987 imparteix la docència a la mateixa Universitat, formalment lligada al Departament de Portuguès, on planteja un enfocament amb perspectiva